

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Jiří Karpják
Téma práce:	Co to jsou náhražky tuzemských peněz a jaký je jejich právní režim?
Rozsah práce:	128 416 znaků (tj. cca 71 normostran) vlastního autorského textu
Datum odevzdání práce:	10. 5. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant si jako téma své diplomové práce zvolil jeden z málo probádaných institutů měnového práva, a to institut náhražek peněz. Tento právní institut zůstává dlouhodobě nedostatečně regulatorně zajištěn a generuje řadu právních nejasností a nejistot v bouřlivě se rozvíjející praxi. Problematiku náhražek peněz zdaleka nelze označit za novou, ale vzhledem k výše uvedenému se jedná o problematiku stále aktuální a její vědecké a odborné zkoumání je nadmíru žádoucí a potřebné. Diplomantovu volbu individuálního tématu je tedy možno hodnotit veskrze kladně.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Diplomantem zvolené téma je tématem, které má své jádro v oboru finančního práva, nicméně přesahuje do řady dalších oborů práva soukromého i veřejného (zejména práva trestního) a má rovněž své aspekty unijní. Téma navazuje na ekonomickou vědu, jejíž teoretické znalosti jsou nepochybně potřebné pro úspěšné zvládnutí tohoto tématu, stejně tak jako praktické znalosti o výskytu a používání náhražek peněz v reálném životě. Diplomant v předložené práci vykazuje přijatelnou míru obeznámenosti se všemi uvedenými obory i částečnou vybavenost potřebnými teoretickými znalostmi a poznatky z praxe, byť jeho výstupy představované textem předložené práce a v ní prezentovanými myšlenkovými postupy jsou někdy poněkud diskutabilní. Z použitých metod dominuje v předložené práci metoda deskriptivní, zastoupena je rovněž metoda analytická a syntetická.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se diplomová práce skládá – vedle úvodu a snad až příliš stručného závěru, jakož i obligatorních formálních částí (čestné prohlášení, obsah, seznam použitých zdrojů) – z pěti kapitol, dále dělených na menší úseky a podkapitoly několika řádů. Hlavní kapitoly práce diplomant nazval 1. Předmět a cíle práce, 2. Peníze, měna a jejich právní režim, 3. Peněžní náhražky v českém právním řádu, 4. Formy peněžních náhražek, 5. Právní režim peněžních náhražek. Poněkud na závadu práce je, že diplomant do jejího obsahu na str. 3 nezahrnul závěr a že abstrakty a přehledy klíčových slov (v češtině i angličtině) nejsou součástí práce, avšak diplomant je pouze nahrál v elektronické podobě do příslušného úložiště. K přehlednosti práce nepřispívá ani nevhodná diplomantova práce s nadpisy, kdy nová kapitola začíná na těžce stránce, kde končí stará (na str. 5, 6, 18, 32, 48), nebo kdy nadpis zůstává na poslední řádce stránky (např. na str. 31, 34, 43).

4. Vyjádření k práci

Předložená diplomová práce se zabývá zajímavým tématem a obsahuje některé rovněž zajímavé diplomantovy postřehy. Celkové vyznění práce, její forma a způsob podání diplomantových myšlenek jsou však nepříliš úspěšné. Hodnotu práce a její celkové vyznění snižuje značně neústrojně zařazené a mimo téma práce vybočující pětistránkové pojednání o bankovních vkladech (podkapitola 2.3.1). Naopak kladně lze hodnotit zařazení historického vývoje trestního postihu vydávání náhražek peněz (podkapitola 3.1), z něhož diplomant vyvozuje právní závěry i pro současnost. Po stránce formální je předložená diplomová práce dílem nepříliš podařeným pro množství gramatických i stylistických chyb a jazykových a formulačních nedostatků (viz níže).

Posuzovaná diplomová práce je již druhou verzí původně diplomantem v roce 2021 předložené diplomové práce, jež mu byla vrácena k přepracování. I když je oproti původní verzi práce patrné markantní vylepšení, posuzovaná práce se celkově svou kvalitou stále řadí spíše k podprůměru. I přesto ji však lze hodnotit jako vyhovující v základní míře požadavkům kladeným na daný typ kvalifikačních prací.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Vlastní cíle vytýčené v úvodu práce předložená práce do jisté míry splňuje. Za v zásadě splněné lze považovat též cíle obvykle sledované u tohoto typu kvalifikačních prací.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomant samostatně identifikoval některé relevantní aspekty a problémy, jakož i prameny dotýkající se zvoleného tématu diplomové práce. S přijatelnou mírou samostatnosti vybranou tematiku také zpracoval. Protokol o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce v systému Theses.cz vykázal podobnost s menším počtem (27) jiných dokumentů, přičemž vykázaná míra podobnosti není u žádného z nich vyšší než 1 % (nepočítaje v to původní verzi diplomové práce téhož autora odevzdanou v roce 2021, s níž vykazuje předložená druhá verze práce podobnost na úrovni 8 %) a celková míra podobnosti je vyčíslena na 17 % (včetně zmíněné první verze práce téhož diplomanta). Uvedenou zanedbatelnou míru podobnosti nelze považovat za závadu předložené diplomové práce a lze ji plně akceptovat. Rovněž z kontroly textu v systému Turnitin, který vykázal nejvyšší míru podobnosti s jiným textem na úrovni 4 % a celkovou míru podobnosti 25 %, nevyplývá žádná relevantní pochybnost o diplomantově korektnosti v zacházení s použitými prameny při vypracování předložené diplomové práce.
Logická stavba práce	Diplomová práce je z hlediska systematického a logického přijatelně, byť nikoli optimálně členěna.

Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomant pracoval s dostatečně rozsáhlým okruhem literatury, v němž jsou zastoupeny zdroje internetové a též zdroje zahraniční a cizojazyčné. Na použité prameny diplomant odkazuje v dostatečně dimenzovaném poznámkovém aparátu své práce. Jeho citace jsou většinou přijatelné a zhruba v souladu s citačními normami a uzancemi, byť někdy jejich rozkolísaný formát vykazuje určité odchylky od normy (např. chybějící zkratka pro stranu na str. 7, 8 a dalších).
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka diplomantovy analýzy zkoumaných problémů je spíše nízká až střední, avšak lze ji považovat za dostačující, byť ne všechny výsledky této analýzy prezentované diplomantem lze považovat za konzistentní a nediskutabilní.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava předložené práce je podprůměrná, což je mimo jiné zapříčiněno jednak nedbalou korekturou textu a jednak nevhodným rozložením částí, kapitol a nadpisů. Práce obsahuje několik obrázků ilustrujících diplomantův výklad, které však nejsou korektně, resp. vůbec zdrojovány.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň předložené práce je nízká. Práce obsahuje stylistická pochybení (např. na str. 13, 14, 28) a velké množství gramatických a formulačních chyb a jazykových pochybení (např. na str. 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 20, 21, 28, 30, 32, 33, 36, 42, 43, 46, 50 atd.).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- K textu na str. 7:
Diplomant uvádí tezi, že za peníze lze považovat jakýkoliv typ zboží, který plní byť i jen některé funkce peněz. Mohl by tuto tezi odůvodnit, či případně zrevidovat? Skutečně stačí, aby nějaké zboží plnilo i jen jednu peněžní funkci a už by jej bylo možno považovat za peníze? Co třeba uměle vytvořené abstraktní zúčtovací jednotky plnící jen funkci obecného denominátoru hodnoty? Anebo třeba slitky z drahých kovů plnící pouze funkci prostředku uchování hodnoty? Jedná se i v těchto případech o peníze?
- K textu na str. 12:
Diplomant uvádí tezi, že aby mohla být měna vnímána jako cizozemská měna v dalších zemích, je nutné, aby daný stát byl mezinárodně uznáván. Je tato podmínka skutečně nezbytnou? Jak by diplomant v tomto ohledu hodnotil např. tchajwanský dolar, když Tchaj-wan jako samostatný stát uznává jen malá část (cca 12) států světa? A co třeba izraelský nový šekel s ohledem na to, že Izrael dosud neuznává 32 členských států OSN?
- K textu na str. 20:
Mohl by diplomant rozvinout a odůvodnit svou tezi, že bezhotovostní prostředky a elektronické peníze předpokládají existenci závazkového vztahu odvozeného od existence hotovostních peněžních prostředků? Skutečně nemohou elektronické peníze či bezhotovostní peníze vzniknout a existovat bez vazby na hotovost?

- K textu na str. 21:
Diplomant v rámci charakteristiky objektivní stránky trestného činu podle § 239 t.z. poněkud zmatečně (zejména textem v závorce) charakterizuje neoprávněné vydávání náhražek tuzemských peněz. Mohl by svou formulaci korigovat tak, aby dávala smysl?
- K textu na str. 32:
Diplomant tvrdí, že povolení k vydávání elektronických peněz je speciálním ustanovením k institutu vkladu. Mohl by tuto svou neortodoxní myšlenku více rozvést a odůvodnit?
- K textu na str. 40:
Diplomant označuje virtuální aktiva za podmnožinu virtuálních peněz. Čím by toto své tvrzení odůvodnil a nechtěl by jej raději zrevidovat v jeho pravý opak?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Diplomovou práci navrhuji hodnotit klasifikačním stupněm „ dobře “.

V Praze dne 1. 6. 2023

JUDr. Petr Kotáb, Ph.D.
vedoucí diplomové práce